

VERENIGING
"ORDE DER VERDRAAGZAMEN"

Kon. Goedgekeurd d.d. 22 februari 1958, nr. 58

GEVESTIGD TE 'S-GRAVENHAGE

Secretariaat: Buitenrustplein 21, Voorburg, Tel. 728315

Giro no. 468874 t.n.v. de Penningm. der "ODV", DEN HAAG

Groep I,
17 januari 1960.

Goedenmorgen, vrienden.

We hebben in de loop der tijden heel wat verschillende onderwerpen en heel wat filosofieën gezien. Voor deze morgen zou ik graag eens het principe van de tijd met u willen behandelen. Er is nl. een moeilijkheid. Wij spreken heel vaak over eeuwigheid, wij spreken over een tijdloze God, wij houden ons bezig met concepten en begrippen, die buiten het menselijk bevattingsvermogen liggen. Technisch weten wij de tijd aardig te definiëren en bestaan er vele speculaties over haar mogelijke beweging, hetzij als een permanente flux, hetzij als het springen van moment tot moment, het gevangen zijn van het heelal in het chronon. Maar met al deze gegevens is er één ding, dat wij vergeten. Als er een tijd is die voor ons belangrijk is, dan moet dat de tijd zijn, die in onszelf bestaat. Voor onszelf kunnen wij vaststellen, dat er zich een langzame ontwikkeling afspeelt. Die is lang niet bij iedere mens gelijk. Sommige mensen worden rijp, overwinnen hun puberteit in denken en in leven in 18 zelfs in 16 jaar. Andere mensen daarentegen zullen hun hele leven lang niet uit een dergelijke periode komen. Klaarblijkelijk is hun persoonlijke tijd niet in overeenstemming met wat men over het algemeen kunstmatig als zodanig aanduidt.

Ook de ideeën die wij vinden in de godsdienst, staan steeds weer in verband met dat tijdsbegrip. Als Jezus zegt: "Waar drie of meer uwer in mijn naam vergaderd zijn, daar ben ik in uw midden," bepaalt hij definitief geen tijd. Als men zegt: "God kent Zijn eigen tijd; God doet de dingen in Zijn tijd" en wat dies meer zij, dan geeft men ook hiermede aan, dat de tijd over het algemeen een zeer relatief begrip is en er moet dan ook gesproken worden van vele kwaliteiten en soorten van tijd.

Wat ons interesseert is in de eerste plaats de persoonlijke tijd. Wij kunnen leven in de stof en in de geest, precies zoals wij willen. Er is nergens een grens die zegt: "Zoveel aardejaren zal een mens oud worden en niet ouder." Er is nergens een grens die zegt: "Slechts zolang zal de tijd zijn tussen de ene incarnatie en de andere." "Slechts deze periode is bestemd voor het vertoeven in een sfeer." Wij zijn vrij, indien wij in staat zijn deze persoonlijke tijd te erkennen en te beheersen. In vele oude boeken vinden wij verhalen van helden, die ongetelde tijden leven. Methusalem is b.v. bijbeis nogal bekend geworden. En je vraagt je wel eens af hoe dat mogelijk is. Het antwoord is eenvoudig. Mind over matter. Gedachte, de geestelijke kracht, is sterker dan alle materie. Zij beheerst de materie.

Op het ogenblik dat wij de geesten het denken kunnen bevrijden van waanvoorstellingen i.v.m. de tijd, is haar eigen beleven de enige maatstaf, die voor het totaal van al haar voertuigen zal gelden. U meent heel vaak, dat u te weinig tijd heeft, te weinig tijd soms om te leven of een bepaalde bezigheid te volbrengen. Op het ogenblik dat u dit meent en denkt, is dit een feit geworden. Als u vreest dat u te laat zult komen, kunt u of een grote tijd van daadloosheid of verloren tijd tegemoet zien dan wel inderdaad te laat komen. Slechts indien je de idee hebt: ik kan dit nog net doen, krijg je een volledig gevulde tijd. U zult zeggen, dat dit niet altijd in de praktijk past. U hebt daarin in zoverre gelijk, dat menig mens werkt met een dubbele reeks van waarden. Zijn bewuste waarde (hij weet dat hij tijd heeft) en zijn bewering, waarin hij zichzelf voorpraat, dat hij geen tijd heeft.

Stel nu dat ik een geestelijke ontwikkeling wil doormaken. Ik heb tijd nodig. Tijd om mij te concentreren, om te mediteren, tijd om de kennis die op deze wereld bestaat te absorberen of tijd om te luisteren naar krachten van andere werelden, die tot je spreken. Als ik nu stel, dat ik daar een vaste periode in uren of -minuten voor nodig heb, dan zal ik veel tijd te kort komen. Maar indien ik mij realiseer, dat ik geestelijk kan uitgaan van het moment nu, 1000 jaren leven en in datzelfde moment terugkeren, ligt de zaak anders. Die tijd is voor ons niet vast. Wij hebben tijd genoeg om te denken en te leven. Het is hierdoor dat een mensenleven - volledig bewust en beheerst geleefd - voldoende is om al, wat menselijk zijn behelst, inderdaad tot eigendom te maken van geest, tot bewustwording te doen geraken en een aanvaarding van hogere en meer goddelijke waarde mogelijk te doen zijn. Het is mogelijk, maar het geschiedt te zelden. De mens laat zich jagen door het tikken van de klok, niet door het vermogen tot denken, tot bewustwording en absorberen van wat hem in feite beheerst. Je zou haast zeggen: "Mens, leer om zonder beperking van tijd te denken waar dit enigszins mogelijk is." En ook daar kom je niet ver genoeg mee. Zelfs indien u alle persoonlijke tijd weet te vinden om het goddelijk geheim te benaderen en te doorgronden; als ge de krachten van de Eeuwige weet te projecteren in uw eigen stoffelijk bestaan, dan nog is er een tekort.

Want God is waarheid, maar die waarheid is tijdloos. Ze is zelfs niet eeuwig, dus een onbegrensde hoeveelheid tijd; ze is tijdloos. Ze kent geen tijd. Waarheid is onveranderlijk. Als het heelal uitblust, blijft diezelfde waarheid bestaan. Als nieuwe werelden worden gecreëerd, die waarheid is en blijft. God is onveranderlijk. Wij duiden die God aan in het begrip eeuwig, omdat wij aan God een tijd toekennen. Laten wij dan stellen dat in goddelijke tijd het ontstaan van een heelal tot het uitblussen van datzelfde heelal één seconde is. Ongeveer juist hebben wij hier uitgedrukt wat God doet in Zijn schepping. Hij denkt. In Zijn gedachten creëert Hij. Die gedachte met haar alomvattendheid van uit menselijk standpunt is één flits in het ongekend goddelijk bestaan. Zouden wij ons dus willen vasthouden aan het scheppingsprincipe bij onze benadering van God en goddelijke waarde, dan zullen wij altijd tekort schieten. Want wij zullen één gedachte, die uit het eeuwig Wezen geboren wordt, nemen als het beslissende omtrent het Goddelijke zelf. Dat is zeer relatief, dat begrijpt u wel. U kunt geen mens beoordelen, als hij twee woorden tot u zegt; en twee woorden vergen meer dan een gedachte.

U denkt waarschijnlijk: waar moet dit vanmorgen naar toe? Tijd is zo'n mooi praatje. Maar had ik het niet over die goddelijke waarheid? Een onveranderlijke waarheid, die nooit van uit menselijk standpunt, geestelijk standpunt of zelfs cosmisch standpunt gewijzigd wordt of te wijzigen is? Waarheid zonder evolutie, zonder revolutie, zonder inzinking, zonder een vergroting of een uitbreiding. Deze tijdloze waarheid kunnen wij alleen benaderen van uit ons beperkte standpunt, waarbij wij gebonden zijn tenminste aan onze persoonlijke tijd via de eeuwigheid. En hier komt dat tijdsconcept wel zeer sterk op de voorgrond. Onze persoonlijke tijd is het middel, dat

ons gegeven is, om te komen tot een begrip van de Eeuwige, althans in Zijn scheppend aspect. Hebben wij dit scheppend aspect eenmaal omvat en kunnen wij dit in één ogenblik binnen onszelf behouden, dan hebben wij een volledige harmonie bereikt met de Schepper en is voor ons de vloed van Zijn gedachten plus de onveranderlijke waarheid van Zijn wezen kenbaar geworden. Ingewikkeld misschien? Maar stel nu eens dat wij in staat zouden zijn om Gods waarheid vast te stellen en wij zouden die in menselijke termen moeten omschrijven. Wat moeten wij dan zeggen? We kunnen niet zeggen: "God schept voortdurend." Dat is niet waar. Het is één gedachte. Voor God is er van voortdurend in Zijn schepping geen sprake. Wij kunnen ook niet zeggen: "God schept één maal, zonder meer." Als de ene gedachte is vervlogen, is er alweer een heelal uitgeblust en uit een volgende gedachte ontstaat hernieuwd een ander heelal. God spiegelt Zich in Zijn schepping. Hij weerkaatst Zijn wezen maar vooral Zijn bewustzijn in al, wat Hij voortbrengt.

Nu moeten wij proberen die onveranderlijke waarheid of zelfs die ene gedachte Gods te omschrijven. Wat moet je dan zeggen?

In de eerste plaats: Alle processen van ontwikkeling zijn niet te zien als opeenvolgende reeksen maar als uitdrukking van één wezen.

U zult zeggen: "Dus er is in feite maar één mens, die de mensheid uitmaakt." U denkt daarbij misschien aan de kabbalistische figuur van de Rode Adam. Ja, dan komt u al een klein eind op weg. Maar meer dan die mens moet bevat zitten in één lijn, één enkel brokstukje van de goddelijke waarheid en de eeuwige Gedachte. Want kan de ziel zomaar op de wereld komen? Kun je zo maar een mens worden? Als je dit nagaat van uit menselijk besef, dan zie je dat de goddelijke ziel zich openbaart; haar scheppende vorm a.h.w. aanneemt op het ogenblik, dat door een gedachte dit wezen tijdelijk bepaald is. En dan ga je uit en je komt tot het Zijn; van het Zijn tot het kennen; van het kennen tot het ik-kennen of het ik-bewustzijn. Dat zijn vormen, die geestelijk en materiëel moeten bestaan en uitgedrukt zijn in het Al. Dus achter uw Rode Adam ligt nog een reeks, die teruggaat via de amoëbe, via cosmische stof en straling tot ergens die eerste fluctuatie van een cosmisch veld een bewustzijn kreeg. En dat alles is één lijn, dat is één waarheid. Als zo dadelijk alle mensheid verdwenen zal zijn, zullen de zielen der mensen nog voortbestaan. Misschien zullen zij leven op andere planeten. Misschien zullen ze leiding geven aan een nieuw en jong ras, dat pas ontwaakt is, ergens in dit grote heelal. Dan is ook dat een deel van diezelfde lijn. Het geheel van alle eigenschappen, alle kwaliteiten, die van af de ontwikkeling van bewustzijn tot de voltooiing daarvan en het erkennen van waarheid plaatsvinden, is voor God niets dan één gedachte, één lijn.

Er zijn duizenden van die lijnen aan te duiden. We spreken over engelen, demonen en duivelen. Al deze krachten en al deze wezens, die in hun hele ontwikkeling, van het eerste ontstaan tot het laatste ogenblik dat zij terugtreden in de potentie van het Goddelijke, zijn niets anders dan één lijn. Begrijpt u hoe moeilijk het wordt om de tijdsbegrippen op de juiste wijze te hanteren? Op zichzelf is dat niet zo erg.

Als je op aarde leeft, heb je te maken met de stoffelijke tijd. De klok van de toren slaat de uren; het horloge tikt de minuten af; en overal zie je, door middel van de grote hemelklok (de loop van de zon) hoe laat het is en hoeveel tijd je nog hebt. Maar als je geestelijk verder wilt gaan, dan zul je die goddelijke tijd op de een of andere manier moeten realiseren, want je moet de waarheid vinden. Een waarheid, die onveranderlijk is. En de onveranderlijkheid van die waarheid kan alleen gevonden worden in de eenheid met het totale concept, dat mensheid is, van het begin tot het einde. Moeilijk misschien, maar mogelijk. Want alles wat ooit geleefd heeft in een menselijke vorm, wat ooit aan een gedachte van menselijke geaardheid of pre-menselijke geaardheid heeft rondgedwaald rond deze aarde, door sferen heen, door de hele cosmos, dat is

a.h.w. harmonisch met uw wezen. U bent er op afgestemd, u bent een ontvangapparaat voor al deze invloeden. In uzelf draagt u de erfelijke condities en invloeden van ongetelde reeksen van geslachten. Uw lichamelijke vorm, uw denken, uw wereld zijn alle het product van deze totale ontwikkeling. Uit het moment van ontwikkeling, waarin u zich thans bevindt, kunt u terugkeren in het verleden. Uw persoonlijke tijd kent immers geen richting? Zij is een realisatie, waarbij een onmetelijke versnelling van waststelling kan worden gevonden. Er is geen reactie-moment voor de geest; dat is er alleen voor de stof. Wanneer spieren moeten reageren op zenuw-prikkels, ja, dan treden er vertragingen op van 10e, 20e seconden. De geest echter kent die traagheid niet. De geest kan onbeperkt uit het verleden putten. En wat meer is, waar het geheel van uit het Goddelijke zo onnoemelijk kort van duur is, zou de geest kunnen uitgaan tot het einde der tijden, erkennen en waarnemen in haar eigen wezen en het bewustzijn mee terugbrengen tot het moment heden, dat ergens ligt tussen die twee grote punten, die voor de menselijke opvatting van de cosmos zo bepalend zijn: het begin en het einde.

Er is geen uitsluiting van de mens buiten Gods tijd.

Er is geen beperking voor het beleven van eeuwigheid, ongeacht in welke vorm u bestaat, buiten uw eigen voorstellingsvermogen.

Er is geen beperking voor het concept van eenheid, dat in u ontstaan kan.

Ik wil dit nu gaan omzetten in eenvoudige praktijkvoorbeelden, opdat u niet alleen meent gevangen te zijn in een zeer ingewikkeld net van redeneringen, waaruit eigenlijk weinig vrucht te plukken valt en waaruit u moeilijk kunt ontsnappen. In de eerste plaats zou ik dit willen stellen:

Op het ogenblik, dat de mens zijn gedachten doet uitgaan en deze gedachten tracht te binden aan een stoffelijke reeks van opsomming (dus een logische opeenvolging of zelfs een incidentele opeenvolging van fragmenten), zal deze mens nooit aan een stoffelijke tijdsnorm van zijn voorstellingsvermogen kunnen ontsnappen. Leer uzelf voor een ogenblik in het schijnbare nietsdoen verdromen, zonder begrip van tijd. Als er tijdsbegrip nodig is van stoffelijke geaardheid, dan zijn er wekkers en klokken en allerhand methoden om op het juiste ogenblik weer terug te keren. En wie weet, duurt zo'n ogenblik dat u eeuwig lijkt, één of twee minuten. Leer zonder concept van tijd een ogenblik weg te dromen en je zult ontdekken dat je in dat korte ogenblik soms onnoemelijk veel kunt overwegen en kunt herkennen. Zeg niet voor jezelf: "Nu ga ik de tijd oplossen, nu ga ik de tijd doorkruisen." Als je dat doet, dan bind je jezelf aan een nu eenmaal bestaand stoffelijk concept en je kunt er niet aan ontkomen. Laat jezelf a.h.w. "openbloeien voor de cosmos." Ontvang eenvoudig al, wat er in leeft.

In de tweede plaats: houdt u nooit bezig met eeuwigheid in de zin van menselijk denken. Probeer niet uit te maken wat er over 3000 jaar op deze wereld zal bestaan of wat er vóór 3000 jaar was. Het is niet belangrijk. Maar absorbeer het ogenblik, waarin u leeft zo goed mogelijk voor u het omzet in denken. Gebruik bij uw zoeken naar waarheid voor u redelijke waarden als leidfactor. Dat wil zeggen, als u christelijk denkt, neem de Bijbel. Komt u wat meer tot een intellectueel overdenken, houdt u zich dan bezig met werken van theosofie, anthroposofie, oude filosofieën en wat dies meer zij, maar neem deze dingen nooit als een doel op zichzelf. Zij moeten slechts de aanleiding zijn, meer niet. De aanleiding - wel te verstaan - tot een beleving. Beleven is tijdloos. Alle poging om het beleven op te sommen is echter tijdgebonden. Heeft u die mogelijkheden tot beleving gevonden, heeft u de mogelijkheid gevonden om in uzelf iets te ontvangen, dat je niet met woorden en gedachten kunt uitdrukken, maar dat een nieuwe zekerheid en een nieuwe sterkte is, dan moet de volgende stap worden gedaan. Tracht jezelf zo volledig te ontspannen als maar

mogelijk is. Ten slotte bereik je daarbij een toestand, die niet is slaap, niet is rust, niet is meditatie en toch van al deze dingen iets in zich draagt. Op deze ogenblikken mag je voor jezelf rustig zeggen: "Nu wil ik mijzelf volledig verfrissen, a.h.w. hernieuwen!" Op den duur kun je dat feitelijk doen; voor de meeste mensen blijft het in het begin tot een ogenblik van opgewektheid, een ogenblik van ontspanning, beperkt. Maar als je dit doet, ga je winnen op de stoffelijke tijd. Je gaat je lichamelijke tijd steeds meer onafhankelijk maken van de loop van de klok. Ook dit is belangrijk. Ten slotte zal er een tijd komen, dat deze wereld u niets meer te zeggen heeft. Dan gaat u heen, zoals zo menig bewuste heengaat: volledig vrijwillig, afscheid nemende zonder meer, alleen door een wilsdaad de stof verlatend om er niet meer in terug te keren. Die mogelijkheid blijft u altijd. Als er geen zin meer is in uw stoffelijk bestaan, zult u overgaan.

Zolang het stoffelijk bestaan zin heeft, kunt u het verrijken door voortdurend kracht in u op te nemen. Maak ook lichamelijk uw tijd meer onafhankelijk van de slavernij van de klok. Wees daardoor in staat altijd weer vernieuwd en fris te zijn. Weet korte ogenblikken te gebruiken voor een uitgebreid rust-proces en weet de tijd van werken voortdurend uit te breiden. Ik kan u dat proces niet uitleggen. Het is een kwestie van persoonlijke instelling. Die persoonlijke instelling zal dus uitwerken op alles wat u doormaakt; d.w.z. dat u meer huishoudelijke of beroepsarbeid volbrengt in dezelfde tijdseenheid en dus veel meer tijd overhoudt voor nog meer werk. Met dat meer werk moet dat natuurlijk niet zijn in dezelfde stoffelijke zin, want dan beperk je jezelf. Gebruik die tijd om meer jezelf te zijn, om je innerlijk wezen uit te leven op de wereld, om kennis te nemen van allerhand belangrijke aspecten, die je in denken en in het bestaan zelve kunnen voeren tot een nieuwe trap, een hoger bewustzijn. Het klinkt u misschien vreemd, maar u kunt - zelfs als u geen training hebt - op een dag 4 à 5 uren praktisch tijd winnen. U kunt dus buiten uw normale werkzaamheden 4 à 5 uren winnen voor gesprekken met anderen, overwegingen, voor het helpen van anderen, voor het juist u bewustworden van hetgeen u zelf als noodzaak ervaart en al wat erbij hoort. Zonder training. En dat alles is alleen nog maar een begin. Want kijk eens, als wij eenmaal leren tijd te winnen, maken wij de tijdsbeperking voor onszelf minder belangrijk. Die tijdsbeperking, die wij terzijde schuiven, brengt ons vanzelf dichterbij de goddelijke waarheid. Die goddelijke waarheid is niet door tijd beperkt. Het afstand doen van het tijdsconcept doet ons dieper doordringen in de goddelijke werkelijkheid, toont ons sneller en scherper het ware wezen der dingen. Wij zien niet meer de enkele aspecten van het leven: een bloem, een mens, een dag. Maar wij zien de som van alle dagen, van alle mensen, van alle bloemen. Niet meer uit te drukken misschien in het menselijk denken, maar als een kracht binnen het "ik" berustend, die God openbaart in de mens.

Het zijn een paar praktische raadgevingen, die in deze lezing a.h.w. verborgen zitten. Ik hoop dat u er eens over nadenkt en probeert er gebruik van te maken. Want zeker is dit: zolang je slaaf blijft van de tijd en de gebeurtenissen van de tijd, zul je niet in staat zijn jezelf geheel te verheffen boven je stoffelijke wereld of de beperking van betrekkelijk vormgebonden sferen en zul je dus niet kunnen doordringen tot de werelden van licht, waarin God Zijn glorie openbaart aan een ieder die ze bereiken kan.

Ik dank u voor uw aandacht en wens u verder een aangename zondag.

-:-

Goedenmorgen, vrienden.

Er zijn natuurlijk verschillende manieren om iets uit te drukken. Je kunt het doen met heel gewichtige termen, je kunt het ook doen op een beetje eenvoudige manier. En nu wil ik u een aardige vergelijking geven voor die tijd, waar onze vriend het over had. Het is veel gemakkelijker een klosje garen te hanteren dan de hele draad los. Toch is het klosje niets anders dan de samenhang van de draad in de oorspronkelijk juiste vorm gewikkeld.

En zo gaat het met alle dingen in je leven. Er zijn mensen, die ontzettend veel zorgen hebben, of ze zijn ontzettend veel alleen, of ze voelen zich heel erg benadeeld, omdat anderen het zoveel beter hebben. Dat zijn mensen, die gaan draadje voor draadje af. Nu ja, u weet, als je draadje voor draadje nagaat, wordt het een hele warboel. Ten hoogste neemt de verbeelding het over en maakt er een broderie-werkje van. Maar zelfs die broderie is meestal verbroddeld.

Nu zul je zeggen: Wat is voor ons nu het eenvoudigst en het best in het leven? We kunnen nu wel praten over God en allerhand vrome dingen; wij gaan de weg van Jezus; wij dragen ons kruis en zo. Wat komen we er eigenlijk verder mee, als wij er alleen maar over kletsen? De gewoonte om de dingen uit te spinnen houdt tevens in de gewoonte de dingen te verwarren. Ik blijf bij mijn klosje garen dat netjes opgewonden is; dan is wat je van garen nodig hebt altijd beschikbaar in de lengte, die je nodig hebt. Het geheel is compact. Je weet, het is garen. Ik geloof niet, dat er iemand van u wel eens gezegd heeft: "Nu heb ik een klosje van 500 yards; ik ga eens kijken, of het er werkelijk op zit." Dat doe je niet. En je gaat ook niet zeggen: "Het is voor mij belangrijk dat dat garen er is, dus ik haal het er af." Je zegt: "Ik heb een klosje, ik zet het desnoods in de kast en als ik het nodig heb, gebruik ik het."

Nu heb ik zo'n idee, dat je dat met alle dingen moet doen, die in je leven voorkomen. Filosofie is erg mooi, maar er komt een ogenblik dat je aan de hele filosofie geen fluit hebt om de doodaenvoudige reden, dat filosofie niet in staat is boterhammen te smeren en te beleggen. En er komt een ogenblik, dat je niets hebt aan het totaal van je kennis, omdat het weten hoe je atomen splitst nog niet betekent, dat je weet hoe je de kachel moet aanmaken. Je moet de dingen in hun juiste verhouding zien. Alles wat je bezit is een stukje en alles wat je gedurende je hele leven beleeft eveneens. Nu kun je natuurlijk de hele zaak gaan ontwarren. Je kunt je, b.v. wat je leven betreft, gaan verdiepen in herinneringen. Een heel aardige bezigheid. Je kunt urenlang vertellen over hoe groot, hoe goed en hoe sterk je vroeger was en hoe vredig je het had en hoe hard je hebt gewerkt en wat je allemaal zo maar uit jezelf bereikt hebt (de erfenis van Pa wordt niet meegerekend). Daar kun je mee bezig blijven. Maar wat doe je in werkelijkheid? Als je te veel met je herinneringen bezig bent, verteken je wat geweest is, dat zult u met mij eens zijn. Je haalt de zaak dus door elkaar. Je verbroddelt de zaak.

Het verleden; wind dat op het klosje. Wij hebben de ervaring, die nodig is altijd ter beschikking. Maar wij moeten er niet speciaal over gaan denken. Dan lopen we vast, dan komen wij voortdurend in de knoop en dan weten wij in het heden niet meer wat wij moeten doen, omdat wij voortdurend met lussen van het verleden zitten, die om onze nek komen hangen.

Precies hetzelfde is het, als je getroffen wordt door een noodlot. Dan kun je zeggen: "Ja, vroeger was ik zo gezond en nu ben ik zo ziek!" Dat kan wel zo zijn. Maar verander je er iets mee? Neen, je blijft op dit heden zitten. Hier heb ik mijn klosje met de toekomst en hier met het verleden. Alleen dat kleine stukje draad van nu, de verbinding tussen die twee, dat is iets wat ik waarnaem, dat moet ik nu eenmaal waarnemen, dat is mijn bepaling van tijd. Ik ga ook niet zeggen: "O, wat ben ik al oud." Of: "O, wat ben ik nog jong." Je moet het heden nemen, zoals het is.

En nu kunnen we het misschien het eenvoudigst zo vertellen in een kleine gelijkenis. Zij is alleen niet erg europees; het is nl. een chinees verhaaltje.

Er waren drie Chinezen en gezamenlijk dreven zij handel: handel in zijde, export in thee zelfs, hoofdzakelijk karavaanthee. Kortom, ze hadden het goed.

Een van hen nu besloot de zaak eens na te gaan en hij begon te rekenen en nog eens te rekenen en zei: "In het verleden gaven we veel minder uit aan personeelskosten. Het is toch wel heel erg dat wij tegenwoordig zoveel moeten uitgeven aan al dat personeel, al die karavaanvoerders. Ik kan dat niet verdragen! Hij ging zitten rekenen hoe hij zuiniger kon zijn. De tweede, die ietwat dikker, waardiger was en wat meer zoons had, streek eens over zijn door welvaart bol geworden buik, vouwde zijn handjes, knikte eens met zijn hoofd dat zijn staart er van kwispelde en zei: "Tjonge, tjonge, die zaak van ons deugt niet. Wij moeten uitbreiden. Wij moeten meer handel drijven. Wij moeten over de hele wereld bekend worden." En zo bleven zij voortdurend bezig met allerhand gedachten over wat zij wel zouden moeten gaan doen.

U begrijpt dat, terwijl die twee zo bezig waren, de derde alleen over bleef. Het was een heel mager, schriel Chineesje, dat de hele dag liep te dribbelen, want hier moest hij bestellingen aannemen en daar moest hij spreken met zijn accountant en daar moest hij een ander uitbetalen. Hij had het ontzettend druk en had nooit tijd om aan wat anders te denken.

Op een gegeven ogenblik zei hij tot zichzelf: "Ik drijf eigenlijk die zaak alleen. Weet je wat ik doe, ik laat het verleden rusten en de toekomst interesseert mij ook niet. Heren, ik wil jullie uitkopen." En de man uit het verleden begon te redeneren: "Ja, maar vroeger maakten we grotere winsten."

"Natuurlijk," zei daarop de tengere Chinees, "vroeger had je weinig personeelskosten, tegenwoordig moet ik zoveel betalen. Ik kan je natuurlijk niet veel geven voor die zaak, maar ik zal je iets geven." En hij kocht het deel van de Chinees, die steeds met het verleden bezig was, voor nog geen tiende van de waarde.

Toen ging hij naar de man van de toekomst en zei: "Ik zou je graag willen uitkopen, ik wil die zaak graag alleen drijven."

"Ja," zei die man, "maar mijn zoons."

"Ja," zei de ander, "veel kan ik je niet geven. Weet je wat ik zal doen? Ik zal een stuk uitschrijven, waarin staat dat je kleinzoon een derde van de zaak in eigendom krijgt, dat is toch royaal, hè."

"Ja," zei de man, "ja."

"Maar," zei de kleine Chinees, "daarvoor moet je mij natuurlijk iets betalen. Want kijk eens, wij moeten de zaak gaan uitbreiden. We moeten meer personeel aannemen en dat kost enorm veel. Als je wilt dat je kleinzoon een goede zaak krijgt, moet je er wat geld in steken." Dat deed die Chinees. Toen betaalde de man, die in het heden stond, het verleden met de toekomst en hield zo zijn eigen kapitaal over.

Zo zou je het zelf ook kunnen doen. Je kunt de toekomst betalen met het verleden en het verleden met de toekomst. Die toekomst bestaat uit dromen en wat heb je eigenlijk aan een droom? Hij kan aardig zijn, maar als hij geen waarheid bevat wat interesseert hij je dan. Je kunt natuurlijk zien hoe goed het was in het verleden, maar wat heb je er aan dat het verleden goed was, als het erom gaat wat je nu presteert en wat je nu, op dit ogenblik, beleeft; wat je op het ogenblik aan geestelijke en stofelijke waarheid hebt. Dan zou ik willen voorstellen diezelfde methode te gebruiken. Zeg tegen dat deel van je wezen, dat zich voortdurend bezig houdt met het verleden: Ik wil met je afrekenen. Neem één of twee kostbare herinneringen, behoud die. Zeg: Dat is een soort memento aan wat was, een soort mijlpaal, waaraan ik kan zien hoever ik nu ben gekomen. En de

toekomst? Dan zeg je: Kijk eens, alles wat je droomt, zal eens waar kunnen worden. Als het waar wordt, deel van mijn wezen dat droomt, dan zul je er deel in hebben. Maar geef me nu de energie van je dromen eens om ze vandaag in de daad om te zetten. Moet je eens zien hoe ver je komt.

Ik weet niet hoe het u gaat, maar bent u ook eigenlijk niet vaak bezig met dingen, die u geen steek aangaan. Toekomst en verleden en natuurlijk - nevenbij - de zaken van anderen. Daar heeft men zo'n handje van, weet u wel. Wij houden ons bezig met Pietersen en Jansen. In een dorp zitten ze bij elkaar; ze zouden eigenlijk kunnen gaan inmaken; of als ze dat niet doen, zouden ze kunnen zorgen dat het huis eens helemaal aan kant is en dat er voor de mannen eens een extra lekker schoteltje is als ze thuiskomen. Maar wat doen de dames? "Heb je dat gehoord van Jan en van Piet en van Kee? Nou, die gaat met Klaas van Jan van Hendrik" enz. En zo blijven ze doorratelen een hele dag lang. Energie verknoeid, gedachten verknoeid, alles verknoeid. En wat blijft er over? Niets. Ja, Pa heeft een boos gezicht als hij binnenkomt, want hij krijgt een prakje, dat één twee drie in elkaar is gesmeten. En wat de heren betreft is het precies eender. Ze komen op het bureau. Maandagmorgen. "Nou zeg, dat was ook wat met D.V.S. - Blauwwit gisteren. Heb je dat gelezen? Hoeveel had jij in de voetbaltoto?" enz. En zo praten ze door en misschien dat er anderen zijn, die het ietwat deftiger doen. "Zeg, heb je gehoord dat Van Haeften getrouwd is? Een hele fuif geweest, zeg kerel. Fantastisch!" En ondertussen tikt de koers van de beurs verder; de ambtelijke maatregelen blijven liggen, kortom, er wordt niet gedaan wat er gedaan moet worden, tot ze op een gegeven ogenblik - net als die dames, die te lang geroddeld hebben - ineens denken: Mijn God, waar ben ik aan toe. Ik moet wat gaan doen! En dan zitten ze en maken overuren. Dat is niet zo erg als je een baas hebt, die zo gek is dat hij ze betaalt, maar zelfs dan gaat er nog zoveel aan belasting af, weet u. Je hebt er zo weinig aan, je hebt je vrije tijd eigenlijk zo nodig.

Wat je moet doen is: het heden gebruiken. Niet alleen voor werk en koken als het tijd is om te koken enz. ; je werk doen op kantoor en niet gaan zitten babbelen of wat anders. Maar ook geestelijk. Er zijn altijd ogenblikken in je leven, waarin een gedachte in je opkomt, elke dag weer. U kunt ze optellen, als u dat wilt, ze dan gaan turven en u zult zien, dat u aan het eind van de week minstens 35 tot 40 streepjes hebt staan. Elke dag komt er op een ogenblik een gedachte; op zeer verschillende ogenblikken. Soms is het een gedachte van: "God, "wat is de wereld mooi." Een ander ogenblik is het de gedachte van: "Handel ik nu wel juist?" En even later komt je een filosofisch concept in je gedachten. Dan denk je: "Neen, waarheid moet je nooit uitdrukken, want op het ogenblik dat ik waarheid omschrijf, beperk ik haar." Zo gaat het voort. Elke een gedachte, meer niet. Ja, dan hebben we geen tijd. "God, wat is de wereld mooi," maar ik moet naar de bioscoop." Waarheid moet je niet door gedachten beperken." Maar ik heb gehoord, dat er zo'n lekker schimpartikel in De Waarheid staat, dat moet ik eerst even lezen. Op die manier gaat dat. Je neemt er de tijd niet voor, als die tijd er is.

Elke dag in je leven spreekt God tot je. Of als je God een beetje te ver vindt - Hij is immers zo abstract voor ons, nietwaar - zeg dan: Nu spreekt de geest tot mij of spreekt mijn engelbewaarder tot mij, of voel ik iets van de waarheid of realiseer ik iets van de natuur in mij. Zeg het maar precies, zoals je het voelt, maar het is er. Gebruik het dan. Ga er niet over denken waar je morgen over gaat filosoferen, denk niet over wat je gisteren gefilosofeerd hebt. Laat het bewustzijn, het denken dat je zo ontwikkeld hebt, vandaag spreken op het moment dat het zich vandaag openbaart. Niet op het ogenblik dat dat gedachtetje weer even terugkeert, nee, op het ogenblik dat ze opkomt.

Verwerk elke gedachte die in u opkomt, dan gebruikt u de tijd werkelijk goed. Het vraagt niet veel tijd. Zo'n enkele flits van een gedachte

kun je gemakkelijk uitwerken en daarbij mag ik nog wel een opmerking maken: maak het niet zo ingewikkeld.

Er zijn mensen die denken: Om nu tot God te bidden moet ik mij eerst wassen en verschonen, drie dagen vasten; naar de kerk gaan en op mijn knieën zitten; er moet een hele plechtigheid zijn en als die dan zo ongeveer tot haar einde is, kan ik misschien drie woorden bidden. Daar heb je niets aan. God is er altijd; tot God kun je altijd spreken.

Er zijn mensen die zeggen: Nu moet ik gaan denken. Gordijnen dicht, schemerlamp aan, radio uit. Geen last van de burens. Geen auto's op straat. Een luie stoel en nu ga ik zitten denken. Maar tegen de tijd, dat ze overdacht hebben wat ze willen gaan denken is het alweer voorbij en komen ze niet verder. Denken kun je altijd en kun je op elk moment. Denken kun je soms zelfs, terwijl je over andere dingen moet praten. Je realiseren wat waarheid is kun je altijd, tussen alle andere dingen door. Je hoeft je daar helemaal niet druk over te maken. Weet u wat u zou moeten zeggenIk weet niet, of u dat wel eens in die boerenkroegjes hebt gezien. Op een gegeven ogenblik heeft er één een bui en zegt: "Mannen het gaan we goed (?), een rondje voor mij." Zo zou je eigenlijk moeten zijn, als er een gedachte komt "één rondje voor mij". Nu op dit ogenblik, niet aarzelen, niet denken: werken. Begrijpt u wat ik bedoel? Er wordt zo onnoemelijk veel aan tijd, aan kracht en energie verspild en het gebeurt meestal doordat men niet doet, wat men op een gegeven ogenblik moet doen. Als je steeds weer doet wat een ogenblik van je vraagt, niet uitstellen; zoveel mogelijk onmiddellijk afwerken en dan naast je neerleggen, dan zul je eens ontdekken hoeveel tijd je over houdt. Nu kan mijn voorganger het allemaal deftig zeggen, maar dan zeg ik op mijn beurt heel eenvoudig:

Doe wat je moet doen onmiddellijk, doe het zo goed mogelijk; houd je niet met andere dingen bezig, waar je op dat moment niets aan hebt. En je hebt een zee van tijd over; en in die zee van tijd kun je een zee van gedachten uitwerken en een zee van bewustwording ondergaan en buitendien - dat is ook belangrijk als je als mens leeft - een gelukkig en prettig leven voeren.

Dat is voor mij dan de bijdrage van de dag. Maak er een prettige zondag van. Geniet van de vrije tijd en laat haar niet vergallen door de dag van morgen of de restanten werk van gisteren. Als het vandaag een dag is om vrij te zijn en je te ontspannen, doe het dan ook.

--

VREUGDIG LEVEN.

In het heelal zijn alle dingen in evenwicht. Dit evenwicht ligt ook in de mens en in zijn leven heeft hij evenveel vreugde als leed.

Je kunt niet zeggen: "Mijn leven is louter vreugde."

Maar al te vaak zal men zeggen: "Mijn leven is louter lijden."

Om vreugdig te leven is het noodzakelijk, dat je je schatten telt. De vreugden zijn vluchtig als vlinders die fladderen, die dansen in het zonnige licht van de dag en dan weer vergeten worden.

Maar de zorgen, traag als lood, grauw en somber als de dood, schimmig, blijven altijd kleven, blijven altijd rond je zweven en je kunt ze niet vergeten. Toch moet om 't vreugdig leven weten de mens en ook de ziel.

Want God heeft de wereld in liefde geschapen.

Hij heeft in Zijn liefde ook u het woord gebracht

en in Zijn liefde geeft Hij u

het wapen van eigen bewustzijn van goddelijke kracht.

Het leven is vreugdig,

het is vol van een juichen, dat ruist en dat klinkt uit de eeuwigheid,

omdat God tot u spreekt alle dagen en sterker u is dan lijden en tijd.
Tel steeds je schatten,
tel steeds je rijkdom en erken in die gulden schijn dan je God.
Dan kun je aanvaarden wat je moet dragen op aarde,
dan kun je tevreden zijn met je lot.
En een mens met al, wat hem is tevreden,
leert steeds sterker voor hogere waarden te treden,
leert te stijgen tot daar, waar in eeuwig zwijgen het zilveren licht toont,
eeuwigheid onthult, tot een wereld,
waarin men niet spreekt meer van deugden en zonden,
van onschuld en schuld,
waar genezen zijn alle wonden
van wat men wel noemt op aarde het leed.
Daar blijft nog de vreugde van het één zijn met het leven,
waarin je aan het einde van alle streven
jezelve vergeet.

Vreugdig leven, vrienden, wil zeggen:

De rijkdommen die je elke dag worden geschonken tellen,
vertrouwen op God, voor de komende tijd
en in het heden doen wat je kunt.

Vreugdig leven wil zeggen:

Beseffen hoeveel je bezit
en dit bezit voortdurend beschouwend
trachten om daarvan aan een ander te geven.

Want hoe meer je geven kunt van de vreugde die in je leeft,
hoe sterker je vreugde en hoe minder belangrijk het leed je zal schijnen.

Zoals in de begraven tempels vergeten goden rusten,
zo zal in de begraven tijd van het verleden uw lijden rusten in de
stof

en langzaam vergaan.

Maar de vreugde, die altijd met u gaat
en die ge in de wereld hebt gebracht,
ze zal zijn een wonderlijke tuin, waarin de bloemen bloeien,
als het zonlicht zelve, dat elke keer terugkeert,
vreugde en vruchtbaarheid gevend aan heel de wereld.

Geef vreugde aan anderen en ge zult vreugde kennen.

Richt u op het vele, dat u gegeven is en ge zult door uw rijkdom
veel kunnen schenken

en zo het lijden vergeten, dat in uw leven toch zal blijven komen.

Het lijden vergeten,
waardoor ge positief tot God kunt komen
en beseffen waarom vreugde en leed tezamen één deel van Gods werkelijk-
heid zijn.

:--: